

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Вищого навчального закладу
Укоопспілки «Полтавський
університет економіки і торгівлі»
18 квітня 2019 року № 88-Н
Форма № П-2.04

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСІЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»

Факультет харчових технологій, готельно-ресторанного та
туристичного бізнесу
Кафедра туристичного та готельного бізнесу

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри

_____ Г. П. Складар
(підпис)

«_____» _____ 20__ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
**«Організація туризму
(Туроперейтинг)»**

Освітня програма/спеціалізація	«Туризм» <i>(назва)</i>
Спеціальність	242 Туризм <i>(код, назва спеціальності)</i>
Галузь знань	24 Сфера обслуговування <i>(код, назва галузі знань)</i>
ступінь вищої освіти	Бакалавр <i>(бакалавр, магістр, доктор філософії)</i>

Укладач програми:

Карпенко Ю. В., к. е. н., доцент кафедри туристичного та готельного бізнесу Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі».

Робоча програма схвалена та
рекомендована до використання в
освітньому процесі на засіданні кафедри
туристичного та готельного бізнесу
Протокол засідання кафедри
від 24 грудня 2019 р., № 6

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми спеціальності
«Туризм» ступеня бакалавр

_____ Ю. В. Карпенко
(підпис)

ЗМІСТ

Розділ 1. Загальна характеристика навчальної дисципліни	4
Розділ 2 Перелік компетентностей та програмні результати навчання з навчальної дисципліни.....	5
Розділ 3. Програма навчальної дисципліни	7
Розділ 4. Тематичний план навчальної дисципліни	8
Розділ 5. Система поточного та підсумкового контролю знань студентів	14
Розділ 6. Програмне забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу	17
Розділ 7. Рекомендовані джерела інформації	18

Розділ 1. Загальна характеристика навчальної дисципліни

Таблиця 1. Загальна характеристика навчальної дисципліни
«Організація туризму (Туроперейтинг)»

1. Місце в структурно-логічній схемі підготовки – після вивчення навчальних дисциплін: – Організація діяльності суб'єктів туристичної сфери; – Організація туризму (Організація екскурсійної діяльності. Організація туристичних подорожей); – Організація туризму (Організація ресторанного господарства. Організація готельного господарства); – Організація туризму (Організація надання транспортних послуг в туристичному бізнесі)
2. Кількість кредитів за ЄКТС - 4.
3. Кількість модулів - 2.
4. Обов'язкова у відповідності до навчального плану
5. Курс - 4
6. Семестр - 7
7. Кількість годин: – загальна кількість: 7 семестр - 120. – лекції: 3 семестр - 16 – практичні заняття: 3 семестр - 32 – самостійна робота: 3 семестр - 72 – вид підсумкового контролю - екзамен, 7 семестр

Розділ 2. Перелік компетентностей та програмні результати навчання з навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є формування системи теоретичних знань та прикладних вмінь і навичок щодо методологічного апарату технології туropolерейтингу для вирішення конкретних економічних завдань, що виникають у сфері туристської індустрії при розробці або просуванні нового турпродукту, заснуванні власного туристичного бізнесу, управлінні туристичними підприємствами або використанні послуг, що вони надають.

Завдання дисципліни:

сформувати систему знань про основи туropolерейтингу і правові аспекти туropolераторської діяльності; оволодіти практичними навичками з технології проектування, формування, просування і реалізації турів для внутрішніх і зарубіжних ринків.

Таблиця 2. Перелік компетентностей та програмні результати навчання

№ з/п	Компетентності, якими повинен оволодіти студент	Програмні результати навчання
	<i>Загальні компетентності</i>	
1	загальні: здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу (K04)	знати, розуміти і вміти використовувати на практиці основні положення туристичного законодавства, національних і міжнародних стандартів з обслуговування туристів (ПР01)
2	здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел (K06)	застосовувати у практичній діяльності принципи і методи організації та технології обслуговування туристів (ПР06)
3	здатність працювати в міжнародному контексті (K07)	розробляти, просувати та реалізовувати туристичний продукт (ПР07)
4	навички використання інформаційних та комунікаційних технологій (K08)	організувати процес обслуговування споживачів туристичних послуг на основі використання сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій та

№ з/п	Компетентності, якими повинен оволодіти студент	Програмні результати навчання
		дотримання стандартів якості / норм безпеки (ПР09)
5	вміння виявляти, ставити і вирішувати проблеми (K09);	організовувати процес обслуговування споживачів туристичних розуміти принципи, процеси і технології організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та окремих його підсистем (адміністративно-управлінська, соціально-психологічна, економічна, техніко-технологічна) (ПР10)
	<i>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності</i>	
6	розуміння процесів організації туристичних подорожей і комплексного туристичного обслуговування (готельного, ресторанного, транспортного, екскурсійного, рекреаційного) (K20)	встановлювати зв'язки з експертами туристичної та інших галузей (ПР13)
7	здатність розробляти, просувати, реалізовувати та організовувати споживання туристичного продукту (K21)	приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності (ПР21)
8	розуміння принципів, процесів і технологій організації роботи суб'єкта туристичної індустрії та її підсистем (K22)	
9	здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал (K24)	
10	здатність до співпраці з діловими партнерами і клієнтами, уміння забезпечувати з ними ефективні комунікації (K27).	

Розділ 3. Програма навчальної дисципліни

Програма навчальної дисципліни «Організація туризму (Туроперейтинг)» укладена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності «Туризм» освітня програма «Туризм», затвердженої наказом по університету від 22 березня 2019 р., № 60.

Розділ 4. Тематичний план навчальної дисципліни навчальної дисципліни

Таблиця 4. Тематичний план навчальної дисципліни «Організація туризму (Туроперейтинг)»

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Назва теми та питання практичного заняття	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Інформаційні джерела (порядковий номер за переліком)
<i>Модуль 1. Теоретичні основи туроперейтингу. Турпроекування та турпланування. Просування та продаж турів</i>			
<p>Тема 1. Понятійний апарат туроперейтингу.</p> <p>1.1 Поняття туроперейтинг», види та функції туроператорської діяльності.</p> <p>1.2 Класифікація та види туроператорів.</p> <p>1.3 Функції туроператорів.</p>	<p>Тема 1. Понятійний апарат туроперейтингу (практичне заняття 1-2).</p> <p>1.1 1. Сутність туроператорської діяльності.</p> <p>1.2 Роль та завдання туроператора на туристичному ринку.</p> <p>1.3 Види туроператорів за спеціалізацією, територіальним рівнем та формою організації.</p> <p>1.4 Основні функції туроператора.</p> <p>1.5. Особливості діяльності виїзних, в'їзних та місцевих туроператорів.</p>	<p>Підготувати доповіді на теми: «Структура туристичного ринку», «Суб'єкти ринку виробника, їх класифікація та характеристика», «Прояв глобалізаційних процесів в індустрії туризму».</p>	<p>1-4, 9, 18, 22, 35-38</p>
<p>Тема 2. Туристичний продукт як предмет</p>	<p>Тема 2. Туристський продукт: технологія створення та</p>	<p>Підготувати реферат на тему «Ціна і якість туру – основа</p>	<p>1-10, 18-19, 22, 35-38</p>

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Назва теми та питання практичного заняття	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Інформаційні джерела (порядковий номер за переліком)
<p>діяльності туроператора. 2.1 Етапи розробки туру. 2.2 Позичіонування турів та туроператорів на конкурентному ринку. 2.3 Стадії планування туристичного пакету. 2.4 Етапи проектування туристичного продукту. 2.5 Калькулювання вартості туру.</p>	<p>формування його асортименту (практичне заняття 3-4). 2.1 Сутність, особливості та складові туристичного продукту. 2.2 Види та характеристика найпопулярніших турів. 2.3 Тур-пакет: поняття та основні характеристики. 2.4 Технологія проектування туристичних послуг. 2.5 Етапи розробки туру. 2.6 Життєвий цикл туристичного продукту.</p>	<p>успішної організації турподорожів».</p>	
<p>Тема 3. Організація співпраці туроператора з постачальниками та діловими партнерами. 3.1. Схеми роботи туроператорів з meet-компаніями.</p>	<p>Тема 3. Організація співпраці туроператора з постачальниками та діловими партнерами (практичне заняття 5-6). 3.1. Схеми роботи туроператорів з meet-компаніями.</p>	<p>Підготувати доповідь на тему «Договірні відносини при здійсненні туристичної діяльності».</p>	<p>1-4, 9, 11, 19, 21-24, 29, 35-38</p>

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Назва теми та питання практичного заняття	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Інформаційні джерела (порядковий номер за переліком)
<p>3.2 Схеми співпраці туроператора і готельєра.</p> <p>3.3 Особливості роботи авіакомпаній з туроператорами.</p> <p>3.4 Особливості фрахту круїзного судна туроператорами.</p> <p>3.5 Особливості співпраці туроператорів і страхових компаній.</p>	<p>3.2 Схеми співпраці туроператора і готельєра.</p> <p>3.3 Особливості роботи авіакомпаній з туроператорами.</p> <p>3.4 Особливості фрахту круїзного судна туроператорами.</p> <p>3.5 Особливості співпраці туроператорів і страхових компаній.</p>		
<p>Тема 4. Управління збутовою діяльністю туроператора.</p> <p>4.1 Канали просування і реалізації турпродукту.</p> <p>4.2 Стратегії встановлення цін на туристичні пакети.</p> <p>4.3 Етапи реалізації туристичного продукту фірми.</p>	<p>Тема 4. Організація збуту туристичного продукту (практичне заняття 7-8).</p> <p>4.1 Організація роботи front-, back- та call-offices туроператорів.</p> <p>4.2 Організація агентського бізнесу з продажу квитків на транспортні перевезення.</p> <p>4.3 Аквазіція туристів та</p>	<p>Підготувати доповідь на тему: «Впровадження продуктових та процесних інновацій у збутову діяльність туристичних підприємств».</p>	<p>1-12, 17-29</p>

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Назва теми та питання практичного заняття	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Інформаційні джерела (порядковий номер за переліком)
4.4 Форми та стилі обслуговування клієнтів.	основні методи продажу в туризмі.		
<i>Модуль 2. Організаційно-економічні аспекти туроператорської діяльності</i>			
<p>Тема 5. Фінансові та облікові аспекти туроперейтингу.</p> <p>5.1 Фінансова схема роботи туроператора.</p> <p>5.2 Облікова політика туроператора.</p> <p>5.3 Методи розрахунку ціни туристичної послуги..</p> <p>5.4 Формування фонду заробітної плати на підприємстві туроператора.</p>	<p>Тема 5. Фінансові та облікові аспекти туроперейтингу (практичне заняття 9-10).</p> <p>5.1 Фінансова схема роботи туроператора..</p> <p>5.2 Облікова політика туроператора.</p> <p>5.3 Методи розрахунку ціни туристичної послуги..</p> <p>5.4 Формування фонду заробітної плати на підприємстві туроператора.</p>	<p>Підготувати доповідь на тему: «Фінансова схема роботи ініціативного і рецептивного туроператора».</p> <p>Підготувати реферати на теми: «Особливості бухгалтерського обліку туроператора: облік доходів і витрат діяльності», «Єдиний податок у туроператора: особливості оподаткування», «Характеристика туристичного збору: особливості оподаткування», Порядок формування туроператором виробничої собівартості туристичного продукту».</p>	1-10, 12, 16-20, 22

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Назва теми та питання практичного заняття	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Інформаційні джерела (порядковий номер за переліком)
<p>Тема 6. Управління персоналом на підприємстві туроператора.</p> <p>6.1 Сутність та основні принципи ефективного управління персоналом.</p> <p>6.2 Планування та підбір персоналу.</p> <p>6.3 Управління професійним розвитком працівників.</p> <p>6.4 Кваліфікаційні вимоги до спеціалістів в сфері туроперейтингу.</p>	<p>Тема 6. Управління персоналом на підприємстві туроператора (практичне заняття 11-12).</p> <p>6.1 Сутність та основні принципи ефективного управління персоналом.</p> <p>6.2 Планування та підбір персоналу.</p> <p>6.3 Управління професійним розвитком працівників.</p> <p>6.4 Кваліфікаційні вимоги до спеціалістів в сфері туроперейтингу.</p>	<p>Розробити місію туристичної компанії «Х» керуючись запропонованим планом і представленою характеристикою діяльності фірми. Охарактеризуйте організаційну культуру ресторану «Х». Які елементи культури відображає наведена ситуація (розподіліть їх за трьома основними рівнями корпоративної культури).</p>	<p>1-10, 12, 16-25, 29</p>
<p>Тема 7. Стратегічний менеджмент в туроператорській діяльності.</p> <p>7.1 Система стратегічного менеджменту туристичного підприємства.</p> <p>7.2 Стратегічний план</p>	<p>Тема 7. Стратегічний менеджмент в туроператорській діяльності (практичне заняття 13-14).</p> <p>7.1 Система стратегічного менеджменту та оцінка стратегічних альтернатив туристичного підприємства.</p>	<p>Підготувати доповіді на теми: «Науковий внесок М. Портера в розвиток теорії та практики стратегічного менеджменту», «Науковий внесок І. Ансоффа в розвиток теорії та практики стратегічного менеджменту»,</p>	<p>1-10, 12, 16-23, 28</p>

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Назва теми та питання практичного заняття	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Інформаційні джерела (порядковий номер за переліком)
<p>туристичного підприємства. 7.3 Корпоративна культура туристичного підприємства. 7.4 CRM-система як дієвий інструмент стратегічного менеджменту туристичного підприємства.</p>	<p>7.2 Характерні ознаки, види, відмінні особливості планування на туристичному підприємстві. 7.3 Організаційна культура та імідж туристичного підприємства. 7.4 Цілі розробки та впровадження CRM-системи туристичного підприємства.</p>	<p>«Особливості розвитку стратегічного менеджменту у туристичних компаніях США, країнах Європи, країнах Південно-Східної Азії (на вибір)».</p>	
<p>Тема 8. Інформаційні технології в туropolерейтингу. 8.1 Інформаційно-комунікаційні технології в туристичному бізнесу. 8.2 Електронні системи бронювання туристичних послуг. 8.3 Програмне забезпечення в операційній діяльності туropolератора.</p>	<p>Тема 8. Інформаційні технології в туropolерейтингу (практичне заняття 15-16). 8.1 Інформаційно-комунікаційні технології в туристичному бізнесу. 8.2 Електронні системи бронювання туropolерслуж. 8.3 Програмне забезпечення в операційній діяльності туropolератора.</p>	<p>Підготувати презентації на теми: «Системи бронювання та резервування», «Інформаційні технології в керуванні готельним комплексом і ресторанним бізнесом».</p>	<p>1-10, 18, 23, 31</p>

Розділ 5. Система поточного та підсумкового контролю знань

Система поточного і підсумкового контролю має за мету оцінювання рівня сформованості тих чи інших компетентностей та досягнення програмних результатів навчання за навчальною дисципліною «Організація туризму (Туроперейтинг)».

Компетентність як інтегрований результат індивідуальної навчальної діяльності студентів, формується на основі оволодіння ними змістовими (знання), процесуальними (уміння) і мотиваційними компонентами, його рівень виявляється в процесі оцінювання. Визначення рівня сформованості дисциплінарних компетентностей (результатів навчання) здійснюється за: певним розділом (темою) робочої програми навчальної дисципліни; практичними заняттями (контрольна робота, перевірка та захист індивідуального завдання, тестування тощо).

Об'єктами контролю є: робота студентів на лекціях, практичних, заняттях, якість та своєчасність виконання індивідуальних і домашніх завдань, поточних модульних робіт. Контрольні заходи здійснюються науково-педагогічними працівниками і включають поточний і підсумковий контроль.

Поточний контроль здійснюється при проведенні лекцій, практичних, перевірки виконання індивідуальних і домашніх завдань та має на меті перевірку рівня засвоєння студентом навчального матеріалу навчальної дисципліни та оцінювання набутих компетентностей.

Під час проведення лекцій застосовуються такі методи контролю, як усне опитування студентів з питань, визначених планом лекцій та пов'язаних з матеріалом попередніх лекцій, дискусійне обговорення проблемних питань з теми лекції та інше.

При проведенні практичних занять – контроль здійснюється при розв'язуванні окремими студентами біля дошки та «малими групами» комплексу практичних задач і проблемних ситуацій та інше.

Поточний контроль виконання студентами індивідуальних і домашніх завдань здійснюється за допомогою перевірки науково-педагогічним працівником результатів розв'язання ситуаційних завдань.

Поточний контроль, який застосовується під час проведення поточних модульних робіт, здійснюється при перевірці виконання

відповідних тестів в письмовій формі або за допомогою відповідного програмного забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу, при перевірці виконання практичних ситуацій в письмовій формі тощо.

Підсумкове оцінювання знань студентів з навчальної дисципліни здійснюється у формі екзамену.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни при формі контролю у формі екзамену визначається як сума балів за поточну успішність, поточний модульний контроль (не більше 60 балів) та кількість балів, отриманих за здачу екзамену (не більше 40 балів).

З метою мотивації студентів до активного та якісного виконання усіх видів навчальної роботи протягом семестру до загальної підсумкової оцінки можуть бути додані бали у розмірі до 10 % від загальної підсумкової оцінки, коефіцієнт мотивації (0,1). Мотивація студентів застосовується за умови виконання ними всіх видів навчальної роботи, які передбачені робочим навчальним планом підготовки студентів і робочою програмою з навчальної дисципліни незалежно від результатів виконання.

Застосування та конкретне значення коефіцієнту мотивації пізнавальної діяльності студентів визначається науково-педагогічним працівником кафедри враховуючи активність студента при вивченні навчальної дисципліни (відвідування навчальних занять, виконання видів навчальної діяльності, виконання поточних модульних робіт, участь у науково-дослідній роботі тощо).

Загальна підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни не може перевищувати 100 балів.

Таблиця 5. Розподіл балів, що отримують студенти за результатами вивчення навчальної дисципліни «Організація туризму (Організація екскурсійної діяльності)»

Назва модулю, теми	Вид навчальної роботи						Кількість балів
	відвідування занять	захист виконаного домашнього завдання	обговорення матеріалу занять	виконання навчальних завдань	доповіді з рефератами та їх обговорення	тестування	
<i>Модуль 1. Теоретичні основи туроперейтингу. Турпроекування та турпланування. Просування та продаж турів</i>							
Тема 1. Понятійний апарат туроперейтингу.	0,5	1	0,5	1	1	1	5
Тема 2. Туристичний продукт як предмет діяльності туроператора.	0,5	1	0,5	1	1	1	5
Тема 3. Організація співпраці туроператора з постачальниками та діловими партнерами.	0,5	1	0,5	1	1	1	5
Тема 4. Управління збутовою діяльністю туроператора.	0,5	1	0,5	1	1	1	5
Поточний контроль							10
<i>Модуль 2. Організаційно-економічні аспекти туроператорської діяльності</i>							
Тема 5. Фінансові та облікові аспекти туроперейтингу.	0,5	1	0,5	1	1	1	5
Тема 6. Управління персоналом на підприємстві туроператора.	0,5	1	0,5	1	1	1	5

Назва модулю, теми	Вид навчальної роботи						Кількість балів
	відвідування занять	захист виконаного домашнього завдання	обговорення матеріалу занять	виконання навчальних завдань	доповіді з рефератами та їх обговорення	тестування	
Тема 7. Стратегічний менеджмент в туроператорській діяльності.	0,5	1	0,5	1	1	1	5
Тема 8. Інформаційні технології в туроперейтингу.	0,5	1	0,5	1	1	1	5
Поточний контроль							10
Підсумковий контроль	Екзамен						40
Разом							100

Таблиця 6. Шкала оцінювання знань студентів за результатами підсумкового контролю з навчальної дисципліни «Організація туризму (Туроперейтинг)»

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Таблиця 7. Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни «Організація туризму (Туроперейтинг)»

Форма роботи	Вид роботи	Бали
1. Навчальна	1. Участь в конкурсах на кращого знавця дисципліни: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	6
	2. Виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань підвищеної складності	6
2. Науково-дослідна	1. Участь в наукових гуртках	6
	2. Участь в конкурсах студентських робіт: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	6
	3. Участь в наукових студентських конференціях: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	6
Разом*		30

*За додаткові види навчальних робіт студент може отримати не більше 30 балів.

Додаткові бали додаються до загальної підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни, але загальна підсумкова оцінка не може перевищувати 100 балів.

Розділ 6. Програмне забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу

1. Загальне програмне забезпечення, до якого входить пакет програмних продуктів Microsoft Office.

2. Спеціалізоване програмне забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу з навчальної дисципліни, яке включає перелік конкретних програмних продуктів – відсутнє.

Розділ 7. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Бабарицька В. К. Менеджмент туризму. Туроперейтинг. Понятійно-термінологічні основи, сервісне забезпечення турпродукту: навч. посіб. / В. К. Бабарицька, О. Ю. Малиновська. – К. : Альтерпрес, 2004. – 288 с.
2. Бирицкая Н. М. Туроперейтинг: учебно-методическое пособие / Н. М. Бирицкая, Т. М. Сергеева. – Минск : БГЭУ. – 2010. – 367 с.
3. Брич В. Я. Туроперейтинг : підруч. / за заг. ред. д.е.н., проф. В. Я. Брича. – Тернопіль : Економічна думка ТНЕУ, 2017. – 440 с.
4. Ведмідь Н. І. Курортний туроперейтинг: опорний конспект лекцій / Н. І. Ведмідь, Г. І. Михайліченко. – К. : КНТЕУ, 2016. – 202 с.
5. Любіцева О. О. Методика розробки турів: навч. посібн. / О. О. Любіцева. – К. : Альтерпрес, 2003. – 104 с.
6. Любіцева О. О. Ринок туристичних послуг (геопросторові аспекти) / О. О. Любіцева. – 3-е вид. – К. : Альтерпрес, 2005. – 253 с.
7. Михайліченко Г. І. Організація туристичних подорожей : навч. посіб. / Г. І. Михайліченко, А. Ю. Єременко. – К. : КНТЕУ, 2011. – 391 с.
8. Михайліченко Г. І. Практика організації туристичних подорожей: навч. посіб. / Г. І. Михайліченко. – К. : КНТЕУ, 2003. – 156 с.
9. Михайліченко Г. І. Туроперейтинг : підручник / Г. І. Михайліченко. – К. : КНТЕУ, 2018. – 304 с.
10. Писаревський І. М. Планування та організація туристських маршрутів : підручник / І. М. Писаревський, М. В. Тонкошкур. – Харків : ХНАМГ, 2011. – 304 с.

Додаткові

11. Білецька І. М. Стратегічне управління туристичним підприємством : моногр. / І. М. Білецька. – Івано-Франківськ : Вид. Третяк І. Я., 2010. – 224 с.
12. Городня Т. А. Економіка туризму : теорія і практика : навч. посіб. / Т. А. Городня, А. Ф. Щербак. – К. : Кондор, 2012. – 435 с.
13. ДСТУ 4268:2003. Державний стандарт України. Послуги туристичні. Засоби розміщування. Загальні вимоги [Чинний від 2004-

01-07]. – К. : Держспоживстандарт України, 2004. – 14 с.

14. ДСТУ 4269:2003. Державний стандарт України. Послуги туристичні. Класифікація готелів [Чинний від 2004-01-09]. – К. : Держспоживстандарт України, 2004. – 13 с.

15. ДСТУ 4527:2006. Державний стандарт України. Послуги туристичні. Засоби розміщення. Терміни та визначення [Чинний від 2006-01-10]. – К. : Держспоживстандарт України, 2006. – 28 с.

16. Дяченко Л. П. Економіка туристичного бізнесу : навч. посіб. / Л. П. Дяченко. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 224 с.

17. Економіка туризму : навч. посіб. / О. С. Камушков та ін. – Запоріжжя : Акцент ПП, 2012. – 192 с.

18. Ильина Е. Туроперейтинг. Организация деятельности / Е. Ильина. – М. : Финансы и статистика, 2007. – 480 с.

19. Кифяк В. Ф. Організація туристичної діяльності в Україні / В. Ф. Кифяк. – Чернівці : Книги-XXI, 2003. – 300 с.

20. Костащук В. І. Економіка і ціноутворення в галузі туризму : навч. посіб. / В. І. Костащук ; Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. – Чернівці : Рута, 2012. – 135 с.

21. Кудла Н. С. Менеджмент туристичного підприємства : підруч. / Н. С. Кудла. – К. : Знання, 2012. – 343 с.

22. Кусков А. С. Туроперейтинг : учебник / А. С. Кусков, В. Л. Голубева. – М. : ФОРУМ, 2009. – 400 с.

23. Мальська М. П. Управління персоналом у туризмі: теорія та практика. Навч. посіб. / М. П. Мальська, О. Ю. Бордун, І.З. Жук - К. : Центр учбової літератури, 2013. – 234 с.

24. Менеджмент і маркетинг туризму : навчальний посібник / Т. М. Афонченкова, О. В. Булюк, Б. П. Масенко, Ю. В. Панченко, Н. В. Федотова ; за ред. О. Є. Лугініна. – К. : Ліра-К, 2012. – 364 с.

25. Міжнародний туризм : навч. посіб. / Т. В. Божидарнік [та ін.]. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 307 с.

26. Туризм в системі пріоритетів регіонального розвитку : монографія / За заг. ред. В.В. Александрова. – Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2010. – 268 с.

27. Туристичний імідж регіону : монографія / за заг. редакцією А. Ю. Парфіненко. – Харків : ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2011. – 312 с.

28. Туристські дестинації (теорія управління, бренд): монографія / Т. І. Ткаченко, С. В. Мельниченко, М. Г. Бойко, Г. І. Михайліченко, Н. І. Ведмідь [та ін.] ; за заг. ред. А.А. Мазаракі. – К. : КНТЕУ, 2013. –

347 с.

29. Школа І. М. Менеджмент туризму : підруч. / І. М. Школа, О. П. Корольчук. – Чернівці : Книги – ХХІ, 2011. – 464 с.

Електронні ресурси

30. Офіційний сайт Асоціації лідерів турбізнесу України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.altu.com.ua/> (дата звернення: 17.12.2019).

31. Офіційний сайт Всесвітньої туристичної організації [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.world-tourism.org (дата звернення: 17.12.2019).

32. Офіційний сайт компанії «Амадеус Україна» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.amadeus.net.ua/rus/amadeusua.htm> (дата звернення: 17.08.2019).

33. Офіційний сайт Міністерства закордонних справ України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.mfa.gov.ua/mfa/ua/publication/content/1865.htm (дата звернення: 17.12.2019).

34. Офіційний сайт Туристичної асоціації України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.tau.org.ua/> (дата звернення: 17.12.2019).

35. Про курорти : Закон України від 05.10.2000 р. № 2026-III. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2026-14> (дата звернення: 08.12.2019). – Назва з екрану.

36. Про страхування : Закон України від 07.03.1996 р. № 85/96-ВР. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 19.12.2019). – Назва з екрану.

37. Про туризм : Закон України від 18.11.2003 р. № 1282-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 18.12.2019). – Назва з екрану.

38. Стратегія розвитку туризму та курортів на період до 2026 року. Схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 16 березня 2017 р. № 168-р [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon2.rada.gov.ua/laws/show/168-2017-p (дата звернення: 25.12.2019). – Назва з екрану.